

Asia: VN/5904/2019

Luonnos Suomen arktisen politiikan strategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ympäristöministeriön lausunto Arktisen politiikan strategialuonnokseen

Ympäristöministeriö kiittää Valtioneuvoston kansliaa lausuntopyynnöstä koskien Arktisen politiikan strategialuonnosta. Ympäristöministeriö on ollut mukana laatimassa Suomen arktisen politiikan strategialuonnosta ja haluaa osoittaa kiitoksensa VNK:n johtamalle työlle ja koko arktisten vastuuvirkamiesten työryhmälle. Tällä lausunnolla YM korostaa arktisessa strategiassa esiin nostettujen ympäristöaiheiden ajankohtaisuutta.

Ympäristöministeriö toteaa, että strategian painopisteet palvelevat hyvin ja yhteneväisesti Suomen arktisen politiikan suuntaamista. Kansainvälisen toimintaympäristön ja turvallisuuskysymysten käsittely strategian alussa ohjaa kaikkien painopisteiden osalta kansainvälisen yhteistyön merkityksen tunnistamista. Kansainvälinen yhteistyö on keskeistä arktisen alueen ympäristöongelmien ratkaisemiseksi.

Ympäristöministeriö pitää tärkeänä, että strategian taustassa on nostettu lähtökohdiksi mm.:

- globaalin kestävä kehityksen toimintaohjelman Agenda2030 tavoitteiden edistäminen arktisella alueella,
- EU:n vihreän siirtymän periaate olla tuottamatta merkittävää haittaa (do no significant harm) ympäristö- sekä sosiaalisille ja kulttuurisille tavoitteille, mukaan lukien vaikutukset alkuperäiskansojen oikeuteen harjoittaa omaa kulttuuriaan,
- terveysturvallisuuden ja ympäristöyhteistyön merkitys arktisessa yhteistyössä.

Ympäristöministeriö korostaa, että arktisen alueen kiihtyvän taloudellisen toiminnan rinnalla lisääntyvää huomiota kiinnitetään toiminnan mahdollisiin ilmastomuutosta ja luontokatoa voimistavien vaikutusten torjuntaan. Niin kuin strategiassa todetaan, ”Lisääntyvän ihmistoiminnan ympäristöön kohdistuvien ja sosiaalisten haittojen hillintä on arktisen alueen kestäväen tulevaisuuden edellytys.”

Strategian laatimisen loppusuoralla on tullut tietoja, jotka entisestään korostavat strategialuonnoksessa esiin nostettujen asioiden tärkeyttä. Uusimmat tiedot arktisen alueen ilmastomuutoksesta kertovat, että ilmasto lämpenee ennakoitua vieläkin nopeammin¹. Tämän vuoksi on erittäin tärkeää, että strategiassa otetaan kantaa siihen, että uusien fossiilisten varantojen avaaminen arktisissa olosuhteissa on ristiriidassa Pariisin ilmastopimuksen tavoitteiden saavuttamisen kanssa ja sisältää taloudellisia epävarmuuksia ja riskejä.

Myös uusiutuvien luonnonvarojen käyttö voi kiihdyttää ilmastomuutosta ja luontokatoa, ellei raaka-aineiden hankintaketjussa ja tuotannossa sekä yhteiskunnallisilla päätöksillä tehdä tarvittavia toimia hiilinielujen kasvattamiseksi ja ekologisen kestävyden varmistamiseksi. Investoinnit ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja luontopääoman kasvattamiseksi ovat pitkän aikavälin talouden kestävyden perusta.

Alaviitteessä indikoimme päivittämistarvetta muotoiluun, joka koskee ilmastomuutoksen nopeutta arktisella alueella. Muilta osin ympäristöministeriöllä ei ole huomautettavaa strategialuonnokseen.

Kansliapäällikkö

Juhani Damski

Hallinto- ja kansainvälisten asiain johtaja

Ismo Tiainen

-----
1 Toukokuussa 2021 Arktisen neuvoston ministerikokouksessa julkaistava raportti AMAP 2021: Arctic Climate Change Update

2021: Key Trends and Impacts toteaa, että ilmastomuutos on edennyt viimeisen viidenkymmenen vuoden aikana arktisella

alueella kolme kertaa nopeammin kuin muualla maapallolla. Tämä tieto olisi hyvä päivittää arktiseen strategiaan nykyisen ”yli

kaksi kertaa nopeammin” ilmaisun sijaan

Rauta Sari
Ympäristöministeriö